

MILAN JESIH VERSEI

HÁROM NÉZET

A hónap alatt könyvvel, ősszel egyszer
ülök, mintha nem is én és sétány
van, meg lassú hullámú pici tenger,
sirály, ki hallesben az égen jár –

visszatértem, íme, harminc év után.
Az emlékből is így rögzült minden:
ültem, sétáltam magamban, azután
asszonyommal e szigeten s hittem

„nyugdíj után leköltözök; tán később,
maroknyi tepertő egy kehelyben:
bár sekély a karszt, mély az ég és kéklő”
s bort ittam a kiskocsmában lélekben.

Lehunyor szemem... itt is csak ugyanez,
az öböl felett satnyák a fenyők,
táskámba alig fér könyvem, kiveszem
s mint mindig minden el nem érhető.

Mint pillanatkép világlik fel egy arc
az antikvárium sötétjéből
hősünk előtt, hova eső elől az
betért s olvasmányához, mielőtt

eltakarták volna, újra visszatért:
az arc, egy-két pillanatig néztem,
nemtelen volt, a bőr öreges, fehér
– találgatok inkább, nem emlékszem –

a történetben annak biztos jele volt,
hogy a kényszerek és véletlenek
kérelhetetlen játékában a sors
elveszejt az ifjút, mindezek

előtt pedig megtanítja szeretni,
hogy kiteljesedve, hűen haljon.
Kicsiny életemben ilyen jelre, mi
mintha kő ezüstözné be az úton

az éjjeli nap ködét, nem emlékszem
e felvillanó óriáspercre,
melyben vigaszát leli az értelem
s elszáll a végső óra félelme.

*

Hófehér városháza, tornya ezüst
mind a tizenkettő. Hosszú a dél,
tart míg az óra ily nagy időt elüt
és a csend a városra visszatér.

Igaz lehet, vagy csak úgy tűnik talán
az utazónak, ki ott épp megállt,
kulisszák állnak csak az út oldalán
– az lát így, kire emlék, téboly szállt –

és szétrepülnek a magasba mindjárt,
 üresen tátong a színpad mélye
 – és egy istenség, járattva bolondját,
 ott hozza az első sziklát létre. –

Körös-körül nincsvilág, a lélek kel
 megtalálva benne hű otthonát,
 hol nézni, érezni, hallani nem kell:
 Leszek, leheli néma sóhaját.

Tizenkét égbe magasló tornyával
 a vén városháza, hogy homlokod
 töröld, míg üti az óra sorjába',
 lábadoz leeresztet csomagod.

KÉT SZONETT

Könnyű idő legyen, „ha jó halálom”,
 körös-körül mi van, rajta hó legyen:
 ablakomban, a kerten, a határon,
 lankadó látásom is hó lepje el –

s hogy jön értem a Nagy Úr, az este már
 hulljon, amint hangtalan megáll szánja.
 „No, hogy vagyunk, öreg? Hát kivártál?”
 „Végre, te gazember!, pokloknak hála.”

Az asztal mellől így szólna unokám:
 „Nagyapa, már álmodban is morgolódsz?”
 „Persze, nektek – bajszom alól ezt szólnám –

úgy lenne jó, ha örökre befogom.”
 S takaróba s rosszmájú nevetésbe
 burkolózva tovaszállnék az éjbe’.

Hogy a vendégek elmentek már éjjel
s röpködtek a fény alatt kerge lepkék,
a pohárral s butykossal szót értve még
töltöttem magamnak ingó kézzel:

folyt a bíbor vörös, nagy része mellé,
a szőlőleveleken játszott a szél,
elhallgattam s ittam; a hajnal ott ért
bólogatva, részegen, gyarló szegényt:

ujjaim a füsttől könyékig sárgák,
számban kesernyés íz, gyomrom sav marja,
ha most látna így kedvesem álmába'

hírnevem csúfítón, ázottan, gyáván,
sietne-e könyörület lázába'
kínom oltani, létevre vigyázva?

NAGY Zsuzsa fordításai